

□ "ПАС".

Час дэмакратыі?

Інтэрв'ю
з Аляксандрам
Дабравольскім.

2

□ "Сто
артыкулаў
з гісторыі
Беларусі".

Бой вяла Пінская
флатылія.

2-3

□ "Дзеці і мы".
Душа стварае
прыгажосць.

3

□ "Цёмны бок
Месяца".

Лятайце на НЛА!!!

4

БЕЛАРУСКАЯ
МАЛАДЗЕЖНАЯ
ГАЗЕТА

ЧЫРВОНАЯ ЗМЕНА

6 снежня 1994 г.

Аўторак

№ 131(13848)

Кошт у розніцу 40 рублёў

Выдаецца з 1921 года

Малюнак В. САКОВІЧА.

Кур'ер "ЧЗ"

Глядзім у космас

У Мінску завяршылася пасяджэнне Міждзяржаўнага савета СНД па космасу, у якім прынялі ўдзел зацікаўленыя ведамствы Беларусі, Расіі, Украіны, Казахстана.

Разглядаўся ход выканання праграмы даследавання і выкарыстання касмічнай прасторы ў 1994 годзе, працягвалася распрацоўка канцэпцыі сумеснай дзейнасці дзяржаў-удзельніц, занятых у ёй, а таксама разгледжаны пытанні ўзаемадзейнасці і фінансавання. Шмат увагі было ўдзелена асэнсаванню праекта міждзяржаўнай касмічнай праграмы на 1995 год. З Беларусі ў бок у навадзены прымяні ўдзел спецыялістаў Інстытута аэра- і масавых тэхнічных тэхнічных кібернетыкі, Інстытута фізікі Акадэміі навук, ЦКБ "Пеленг" і БЕЛОМА.

Хто з'еў масла?

Магілёўскі гарвыканкам "наперадаў" грамадзян абласнога цэнтру талонаў сістэмай на набывіццё масла і сыру. З гэтага часу кожнаму едаку належыць адпаведна па дэкаце і чатырыста грамаў гэтых "дзікаватаў". Хоць і з'еў адразу або — расійскі на месцы. Аднак устаноўленыя ўладамі нормы датычыць толькі простых смяротных. Для выбараных — можна і тонамі!

Гэтым днём Магілёў уручыла чарговую сенсацыю на тэму масла, якую абнародаваў сам прэзідэнт рэспублікі Аляксандр Лукашэнка на сесіі абласнога савета. Аказваецца, у той час, калі гараджане зацягваюць паясы, першы намеснік старшын аблвыканкама, дэпутат Вярхоўнага Савета Генрых Яскевіч распрадаваў выдзеленыя 525 тон масла калгасу імя Суворова Магілёўскага раёна. Дэфіцытны прадукт харчавання забаралі ў асноўным з фонду стабілізацыі "на набывіццё абсталявання для будаўніцтва сынакомплэкса". На ім калгасныя камарсенты вылучылі звыш 2 мільярда 209 мільянаў рублёў. Між тым, на будаўніцтва камплэксу выкарыстаны ўсяго толькі 44 мільёны. А дзе ж астатнія вырочкі? 93 працэнты яе пайшоў на закупку алкагольнай "барматухі" ў паўднёвых рэспубліках, але калгас ад гэтага не разбагадзю. Наадварот, на яго рахунок у канцы лістапада быў толькі 1 рубель 92 капейкі. Акрамя таго, запэўніваюць дзяржаўнае склада больш за 252 мільёны рублёў без непагашаных кароткатэрміновых крэдытаў...

У выніку службе прэзідэнцкага кантролю прыходзіцца цяпер ламаць галаву над вырашэннем арыфметычнай задачы з мільёнамі неадомымі. Пакуль жа ясна адно: гэта звычайная афера, і не "аўтарам" прыдзецца адказваць перад законам.

Даіце жыццё дастойна

Асацыяцыя незалежных прафесійных прамысловасці Беларусі (АНП), заклікаючы абавязанне з'яўляцца ўдзельнікам, выступіла з заявай ў адрас выканаўчай улады краіны.

У ёй гаворыцца, што любы дзяржаўны ўрада на павышэнне цэн, тарыфаў, камунальных паслуг не дапушчальны без папярэдняга павышэння заробатнай платы і даходаў насельніцтва. На думку АНП, меры сацыяльнай абароны, арыентаваныя выключна на найменш забяспечаныя слі сельскай гаспадаркі праз адрасныя выплаты і дапамогі, не даюць магчымасці кампенсавання цэнавых ўдараў для большасці грамадзян рэспублікі, якія сталі беднякамі.

У сваёй заяве асацыяцыя запатрабавала ад прэзідэнта і Кабінета ўняцця ўказ або пастанова аб перахарагавой выплаце заробатнай платы да адлічэння ў бюджэт і іншых абавязковых плацяжоў для прамысловых прадпрыемстваў. АНП настойвае і на пераарыентацыі спажывецкага бюджэту з улікам абавязка падабражання жыцця, а таксама павелічэння тарыфнай стаўкі першага разраду да 70 працэнтаў ад мінімальнай спажывецкай карыны.

Асацыяцыя заклікала ўлады да рэалізацыі прапанаванага ёю раней камплэкса мер па ажыўленню вытворчасці. Гэтым, лічыць АНП, будзе створаны ўмовы для павышэння ў 3-4 разы зарплатны на прамысловых прадпрыемствах краіны.

БЕЛІНФАРМ.

Падарунак да юбілею

У канцы снежня светлагорскіх ВА "Хімвалакно" адзначаць свё 30-годдзе. Да юбілею светлагорскія хімікі рыхтуюць добры падарунак. На канец года намераны ўвод у эксплуатацыю лініі па вытворчасці нятканых матэрыялаў тыпу "спанбонд", якія знойдуць шырокае прымяненне ў медыцыне, сельскай гаспадарцы, будаўніцтве і г.д.

(УЛ. ІНФ.)

На фермера спадзявайся, а жыта сей...

Толькі адна фермерская гаспадарка на Расоншчыне (тая, што належыць С.Пакатаву) працуе больш-менш вынікова. Астатнія адзначаюць забівацтва прадукцыі фактычна толькі саміх сябе...

Між тым, за фермерам тут замацавана 317,4 гектара зямлі, у тым ліку 115 гектараў ворыва. Спадзяюцца жа гараджанам заставецца ўсё на тым жа калгасе і саўгасе, ды яшчэ... на Бога.

Уладзімір МІХНО.

Каму патрэбны добрыя адзінкі

Калгасныя стыпендыі за першую чаргу атрымліваюць выдатнікі і дзесяці дзяўчын Сявільскай сярэдняй школы Бялыніцкага раёна, якія займаюцца на "чатыры" і "пяць". Такое заахвочванне вучняў устанавіла праўленне мясцовага калгаса імя Заслонава. Для выдатнікаў памеры стыпендыі — дзесяці тысяч рублёў, а для тых, хто вучыцца на "чатыры" і "пяць", — удвая менш.

Расправулі... сышчыка

Пачэсней віцебскі маёр міліцыі, старшы опер-упаўнаважаны кримінальнага вышуку. Невядома ў поўным сэнсе слова расправулі чалавека прама на вуліцы — забралі шапку, паліто і нават боты. Падарунак, зямлішчы супраціўлення, збілі.

Добра яшчэ, што на месцы набыцтва зачынены ва выкладкова апынуліся супраціўнікі аховы чыгуначнага аддзела маладош лейтэнант І.Івашчанка і сержант В.Кіслоў. Яны здолелі хутка затрымаць аднаго з рабаўнікоў, раней судзімага.

БЕЛІНФАРМ.

"Сараева: жыццё пад агнём"

Менавіта так называлася праграма, якую з 2 па 4 снежня прапанаваў мінскаму глядачу член кінагрупы СМГА "Югаславія: вытокі вайны". "Вуліцы пад агнём" — у чаканні лепшага пераможцы — гэты і многія іншыя стужкі югаслаўскай кінематграфістаў выклікалі вялікую цікавасць у мінчан і сталі прычынай шматлікіх дыскусій глядачоў з членамі кінагрупы СМГА.

Паказ фільмаў праходзіў у сталічным Доме літаратуры, а такія магчымасці з'явіліся дзякуючы Беларускаму Фонду Сораса, Інстытуту адкрытага грамадства (Будупешт) і Міжнароднаму фонду фільмаў па правах чалавека.

Майя ШЭНДРЫК.

Віншваем!

Сёння выйшаў тысячны нумар "Народнай газеты". Віншваем калег з юбілеем, жадаем і надалей заставацца такімі ж бліжэйшымі да народа.

Курсы валют на 5 снежня:

	Далар США	Скупка	Продаж	Ням. марка	Скупка	Продаж
"Комплекс"	8010	8250	5126	5033		
"Дукат"	7900	8200	5000	5200		
"Прыор"	8050	8400	5160	5390		

Адкрыў новы сезон тэатр "Лялька" ў Віцебску. Радасць навааселлязвязана і яшчэ з адной прыемнай падзеяй. На прайшоўшым у горадзе Ужгарад тэатр Міжнародным фестывалі "Інтэрлялька-94" у якім прынялі ўдзел калектывы з Расіі, ЗША, Чэхіі, Сербіі, Венгрыі, Румыніі, Украіны, віцебскія ляльчнікі занялі першае месца. А галоўны мастак тэатра Аляксандр Сідараў стаў лаўрэатам прэміі імя Л.Мазалеўскай засцэнаграфію спектакля "Загублена душа".

Фота
Аляксандра
ХІПРОВА,
БЕЛІНФАРМ.

"ПАС" — ПАЛІТЫКА-АНАЛІТЫЧНАЯ СЛУЖБА

Была не памяць важнай...

пенсіянерка Муза Тарасевіч, што вырашыла да апошніх дзён змагацца з цэпрашальствам беларусізацыі, пачала са злосцю абурэння "нацыяналістам Станіславам Шушкевічам, які распачаў уводзіць чужую ім лічынскую мову" ды некалі быўшы, ёсць і будзе беларускім горадам".

Затым старшын гарадской ліберальна-дэмакратычнай партыі Жырыноўскага даў, што некаторым лічынцам хочацца, каб і Віцебск быў лічынскім, каб неіснуючай мовай гавтаваліся дзеці, каб "расліліліся наша вялікая Русь ад Балтыкі да Курылаў". Адначасова ён заклікаў улівацца ў рады сваёй адзінай правільнай партыі, паколькі яна толькі што ўтварылася з некалькіх чалавек.

Але адзіна правільнымі лічылі свае партыі і свае выступленні і іншыя ўдзельнікі мітынгу. Напрыклад, з прамовай старшын управы гарадской думы (якая ў Віцебску) можна было зразумець, што прэзідэнт намагаўся клявіцца аб рафармаванні органаў улады, прызначаць нейкіх мараў, калі ўжо ёсць управа ак структура адзінай рускай дзяржавы.

— На фігу менавіта хваляная дэмакратыя (?), сказаў рускі мужык Напалеон у 1812 годзе, — гаварыў А.Мішурны. — Так і цяпер мы, рускія, павінны сказаць гэтак жа. Наша слаўнае мінулае павінна стаць фундаментам для нашай слаўнай будучыні.

Славянскабарствы В.Уткеевіч, стаўшы пад манархічны чорныя падырмы, быў яшчэ больш катэгарычным: "Халуй, які хадзілі

пад бел-чырвона-белым сцягам у часы апошняй вайны, халуй, якія хадзілі пад гэтым сцягам цяпер, павінны пакінуць нашу зямлю. Хай, калі яны лічынны, едучы ў Літву, едучы ў Польшчу ці Амерыку!.. З намі Бог!

Думаецца, пацуючы такія папярэды, ніхто не кінецца збіраць чамадамі, каб пакінуць сваю родную беларускую зямлю. Тым больш, што апошнім часам ініцыятарам правядзення рафэрэндуму па данасці беларускіх пагадненняў і па ўвядзенню двухмоўна катэгарычна адмоўлена. І тут Уткеевіч, дэ-рэчы, выкладчык ледністыцы беларусу(?) па нацыянальнасці, варта было б думаць, што зрываецца з яго вуснаў. Варта б было падумаць і Ю.Пазнякову, які лічыць сябе каардынатарам ужо неіснуючай народнага руху, паколькі самая масавая партыя камуністаў выйшла з яго. Думаецца, яна пасля выступлення ў "Народнай газеце" была кандадата ў прэзідэнты В.Новікава, зраўнаў, хто такі Гайдукевіч і хто такі віцебскі лідэр, у прыватнасці.

Наконт сімволікі, ініцыятарам урачыстасці праба было быць таксама вельмі і вельмі асцярожнымі. Паколькі сёння, пасля адмовы ў правядзенні рафэрэндуму па двух вышэй узказаных паняццях, незразумела толькі спытаю, чаму не магло быць змены сімволікі. Камуністы ўжо не змогуць патрабаваць вяртання старых сімвалаў, бо гэта зноў жа будзе супярэчнасцю Канстытуцыі, таму што няма ні СССР, ні БССР, і стаць пад манархічны чорныя падырмы, нават неадаручныя сцягі Расіі, яны не заахочуць, як не па-

жадае гэтага і ўвесь беларускі народ. Так што аб'яднанне ў адзіную манархічную, прычым, дзяржаву не прадабачыцца. Кажуць, хто нідзе не правіўся, стварае партыю ды б'е кулаком у грудзі або арганізуе мітынг і сатрасае паветра. Такое вось сатрасанне і адбылося па помніку героям вайны 1812 года ў Віцебску. "Славянскія сокалы", што больш па знешняму выгляду напаміналі абшчэпных верабейчыкаў, пацярпелі ля абеліска для саміх сябе і разлічаліся ў поўнай гатоўнасці аб'ядноўваць сілы пад сваім сцягам за адзіную славянскую дзяржаву Русь, у барацьбе супраць "паскудных падручнікаў, якія выдаюць лічынны для рускіх беларусу".

Асабіста мне было шкада, што "мітынг", які меў палітычны задуму прыцягнуць вялікую колькасць гараджан, аказаўся такім малалюдным. Хай бы людзі падобнаму адзначалі гістарычную дату ды прыцягвалі б культуру мовы барбарыскай супраць "культуры генацыду", які праводзіць "нацыяналісты". І сабелішка шкада, што не было камуністаў. Вось тут яны канчкова б зразумелі, што падтуроўвае іх на змену дзяржаўнай сімволікі. Ды ёсць спадзяванне, што апошнім часам яны многія зразумелі. Мо таму і не прышлі...

Гэта, здаецца, лагічна. Бо, калі нехта "цягне ў буржуазны захад, а нехта — у манархічны ўсход", лелей заставацца на сваёй нейтральнай Беларусі ды мацаваць яе агульнымі сіламі.

Аўгена ВІЦЬБА.

"Уорлднэт"

Дзяжурныя па выпуску перадаччых Ларыса ДУДАРУК, Людміла КАХАВІЧ, рэдактар Наталія ВАЛАНІДА.

ДУМАЮЧЫ ПРА МІР, РЫХТУЮЦА ДА ВАЙНЫ?

Біл Клінтан збіраецца павялічыць расходы на абарону, выдзеліўшы вярнем яшчэ 25 мільярдў даляраў.

І ў АЛБАНІ — МІНІСТРАЎ ЗВАЛЬНЯЮЦЬ

У Албані сфарміраваны новы Кабінет Міністраў. Абноўлена амаль палова ўрада. Перастаноўкі тлумачацца тым, што многія з былых міністраў удзельнічалі ў шматлікіх карупцыйных скандалах, акрамя таго, улічана думка

"Суперчэннэл"

насельніцтва. Па выніках рафэрэндуму, абласныя грамадзяне прагаласавалі за новы ўрадак.

КОЛЬКІ ВЯРОВАЧЦЫ НІ ВІЦЦА

У Парыжы паліцыя арыштавала аднаго з удзельнікаў злачынства, якое адбылося ў 1989 годзе, калі ў пасажырскі самалёт, на борце якога знаходзіліся 170 чалавек, была падкладзена бомба.

Усе пасажыры загінулі ў выніку выбуху. На гэтым тыдні адбудзецца допыт абвінавачанага і слуханне справы.

"БЕРЛУСКАНІЯДА"

Тысячы дэманстрантаў выйшлі на вуліцы Рыма, каб выказаць падтрымку прэміер-

"Еўраныюс"

міністру Сільвію Берлусконі, які абвінавачаны ў карупцыі.

У асноўным гэта былі члены кансерватыўнай партыі Італіі — прыхільнікі Берлусконі. Адначасова ў іншых гарадах Італіі прайшлі дэманстрацыі, удзельнікі якіх патрабавалі, каб прэм'ер быў пакараны за карупцыйныя махінацыі.

ТАКІЯ ІНШАЗЕМЦЫ НЕ ПАТРЕБНЫ

У Швейцарыі адбыўся рафэрэндум аб становішчы замежных грамадзян у краіне.

72,9 працэнта насельніцтва выступілі за больш строгі кантроль за інашэземцамі. Так, швейцарцы, выказаўшыся за тое, што ўсе інашэземцы, якія жывуць у Швейцарыі больш як 12 месяцаў, павінны мець пры сабе дазвол на знаходжанне, інакш яны будуць арыштаваны. Такія грамадская думка тлумачыцца

ТЭРАРЫСТЫ ў ПАЛІЦЫЙСКОЙ ФОРМЕ

У паліцыйскай Італіі арыштаваны 6 тэрарыстаў у паліцыйскай форме.

6 гадоў яны працавалі паліцыйскімі і адначасова ўваходзілі ў тэрарыстычныя арганізацыі. На іх ліку забойствы, узброеныя налеты, а таксама падрыўныя дзеянні.

ДЛЯ БРАТОЎ ПА РЭЛІГІ

15 тысяч турэцкіх дэманстрантаў патрабавалі ў сваёй ўрада выдзялення дапамогі для падтрымкі братаў па рэлігіі ў Босніі.

Муслымане крытыкавалі таксама бяздзейнасць ЗША. Адначасова з мітынгам быў ар-

"TV-5"

СМЕРЦЬ ДУХОЎНАГА ПРАВАДЫРА

Ва ўзросце амаль ста гадоў у Іране памёр адзін з ісламскіх лідараў — аятула Мухамат Лі Араі.

Жалобная цырымонія развітання з духоўным настаўнікам мусульман-шыітаў адбылася цэлы тыдзень. Пераемнік Алі Араі пакулі што не выбарны.

ДЗЕ ЛЕПШ НАБЫВАЦЬ
АУТАДЭТАЛІ?

"У сваёй рубрыцы мы ўжо расказвалі, дзе лепш купіць машыну. Хацелася б ведаць тое самае, толькі пра аўтадэталі."

Д.СТРЭЛЬЧАНКА,
г.Мінск.

Структура рынку аўтадэталей і запасных аргументаў больш складаная, чым структура рынку аўтамабіляў. Аўтадэталі таксама гандлююць оптам і аўтамабілі. Тэарэтычна можна купіць оптам неабходныя дэталі, затым адну па адной, а астатнія прадаць. Але гэта дастаткова складаны шлях, і на практыцы прыватны аўтамабілісты яго не выбіраюць.

Больш зручна заглядаць на аптовы склад, які забяспечвае сетку мясцовых магазінаў і рыначных гандлёўцаў. У іх можна знайсці тэлефон бліжэйшага сховішча. З прыватнай асобай з-за адной дэталі склад, куды за ўсё, не стане займацца, але невялікую аптовую партыю можна прадаць. Кошт будзе прыкладна на 15 працэнтаў вышэйшы, чым заводскі.

Наступная ступень — невялікі аўтарынк. Звычайна такія рынкі ўзнікаюць каля

аўтамагістраляў, куды з'язджаюцца латонікі. Тут нацыянальна складаюцца 25—30 працэнтаў.

Лепш буйныя рынкі, дзе адначасова гандлююць сотні латонікаў. Тут усё танней, чым на дробным рынку: наценка 15-20 працэнтаў.

Яшчэ лепш купляць у спецыялізаваных магазінах "Аўтазапчасти". Як правіла, гэта невялікія гандлёвыя кропкі, і наценка тут невялікая: 10-12 працэнтаў.

Палаткі і ляткі ўздоўж магістраляў больш разлічаны на чалавека, які апынуўся ў цяжкім становішчы і не будзе асцяблявацца спрачацца з-за кошту. Не да спрэчак, калі нечакана апынуцца на аўтамагістралях, а не на аўтамагістралях, а ў запасах з сабой нічога не аказалася. Вось тут максімальныя цэны, якія могуць даходзіць да 300 працэнтаў у параўнанні з заводскай цэнай. Падобна тавару ў гэтых палатках адпаведна: рамяні, масла, свечкі, тасол. Але ў экстрэмальных сітуацыях, калі машына стала, а ехаць трэба, латок з краю дарогі — гэта ўсё ж выратаванне.

Апошняе — гэта свабодны рынак гандлююцца аўтадэталі прыватнымі асобамі па аб'ёмах у газетках. "Накрутка" тут таксама максімальная і даходзіць да 300 працэнтаў. Гэта катэгорія прадэдуў звычайна разлічвае на чалавека ў цяжкім становішчы. Па аб'ёме можна набыць самадэфіцытныя дэталі, але будзьце гатовыя да таго, што заплаціць за іх прыкладна ў тры разы даражэй.

ПАШТАЛЬЁНЫ—
"НАВОДЧЫКІ"?

Вярнуўшыся з правільнай камандзіроўкі, убачыў, што мая паштовае скрынка літаральна забіта не толькі карэспандэнцыяй, але і ўсялякай рэкламай. Адзіраючы, я пакінуў заяву, каб газеты мне часова не прыносілі. Бо вядома, што перапоўненая паштовае скрынка — сігнал для эдэў: майце, гаспадары ў адэсцы. Цікава, ці будзе ў выдарту крадзяжнікі работнікі пошты несіць карыдную адрэканцыя як "наводчыкі"?

М.ХАРУХА,
г.Мінск.

На Мінскім галоўпаштамце нам адказалі, што ў выпадку абрабавання кватэры паштовае работнікі за трыццаць асоб, г.зн. за значныя адказнасці несіць не збіраючы, таму што пакараць іх можна толькі за недаступнасць карэспандэнцыі. Ды і артыкула такога ў нашым заканадаўстве проста няма.

Мы ж раім — у выпадку ад'езду ключ ад паштовае скрынкі пакідаць суседзям. У такой сітуацыі гэта самае простае выйсце са становішча. Ці самі прыдумайце што-небудзь, а калі не, то, як вядома, нашы людзі не абдзелены.

АКЦЁР —
ЗАЎСЁДЫ АКЦЁР

"Доўгі час я працаваў акцёрам, пакуль у мінулым годзе не страціў нагу ў аўтамабільнай катастрофе. Можа быць, ёсць дзе-небудзь тэатр, у якім я мог бы займацца сваім рамяством, нягледзячы на інваліднасць?"

А.ШУБА,
г.Мінск.

Наколькі нам вядома, толькі ў Маскве існуе той тэатр, які вам патрэбен. Гэта "Тэатр дэзэці Эдуарда". У яго трупце звыш 20 акцёраў, большасць з якіх могуць рухацца толькі ў калёсках ці на мыльцах. Ён дзейнічае на базе Усерасійскага таварыства сялянаў (буль.Кадусіна, 19а). У яго рэпертуары ёсць, напрыклад, п'еса Ф.Гарсіі Лоркі "Дом Бернарды Альбы".

МУСУЛЬМАНСКИ
СТЫЛЬ

"Чаму ў большасці мусульманскіх народаў цёмна-чорныя крутлыя, а ўзбекі носяць квадратны?"

П.КАЛІГІН,
Орша.

Перш-наперш, існуюць жаночыя цёмна-чорныя і мужчынскія. Ва Узбекістане, які і ёсць ўсім свеце, жанчыны любяць прыгожа апрацаваныя і танна мадыфікацыі жаночых цёмна-чорных. Увогуле існуюць некалькі тыпаў цёмна-чорных: сурхандар'іская, бухарская і чустская (фартанская), якія маюць розныя формы. Самая папулярная — чустская, упрыгожваная нацыянальным арнамантам. Такія цёмна-чорныя, калі яе скласці, напамінае крылы птушкі. Паводле старадаўніх паданняў, існуе сувязь паміж мехамі цёмна-чорнай і птушай Семург з усходняй легенды.

СУПРАЦЬ СІДУ —
З ВАКЦЫНАЙ

Паводле вестак Сусветнай арганізацыі аховы здароўя, яна збіраецца правесці масавыя выпрабаванні на ідэю двух вакцынаў супраць СНІДу.

Праверку эфектыўнасці вакцыны плануецца распрацаваць у Таїландзе, Бразіліі і ва Уругваі.

ЗАБОЙСТВА ДАЧКІ

У Страсбургу пачалося расследаванне, звязанае з забойствам 15-гадовай французскай дзяўчынкі.

У забойстве абвінавачваюцца яе бацька, родны і стрыечны браты. Паводле паказанняў бацькі, ён забіў дачку за тое, што яна пакахала французскага і збегла з ім у Францыю без бацькоўскага благаславення. На думку бацькоў, іх дачка заплаціла гонар сям'і.

НАПАЛІ НА СЛЕД

Паліцыя Таїланда знайшла следы скрынкі з каштоўнасцямі.

Каштоўнасці, на іх думку, з'яўляюцца часткай таго скарба, які 5 гадоў таму былі выкрадзены з кіраванні Саудаўскай Аравіі з яго палатка.

СЕКС-БІЗНЕС
"ЗАМАРОЖАНЫ"

У Нью-Йорку ўведзена тэрміновыя забароны на развіццё секс-бизнесу.

Указам гарадскіх улад на працягу года забароняцца адміністрацыя новага секс-магніту, публічныя дамы, партнёрствы і іншыя ўстановы, якія маюць дачыненне да гэтага прыбыткавай галіны.

"ХІТ" РЫМСКАГА
ПАПЫ

Павел Рымскі Іван Павел ІІ выпусціў дыск з запісамі сваіх малітваў.

І па поспеху, які высветліўся, пабуй усе рэкорды зорак поп-музыкі, у тым ліку і цудоўнай Мадонны.

НА
КІНАФЕСТЫВАЛІ
УСЁ СПАКОЙНА

На гэтым раз кінэафестываль у Ерыгу, на якім прысутнічалі палітыкі і кіназоркі з Амерыкі, Расіі, Польшчы, Германіі, абшчыны без "ХІТ".

У мінулым годзе правядзенне аналігічнага мерапрыемства спрабавалі сарваць мусульмане, якія пачылі, што прадстаўніцтва не фестываль, а кінафестываль іх веру.

"ЦУД
НЯВІННАСЦІ"
ЛОЛАБЫДЖЫДЫ

Дыма Лобабрыджыда адкрылі гледзячы на іх адзін бок свайго таленту.

Апроч кіно, актрыса прафесійна займаецца фатаграфіяй, жывапісам, скульптурай. Падарожніцтвам, таго ж года ў выхад фотавальбома "Цуд нявіннасці", над якім Лобабрыджыда працавала 14 гадоў. Паводле ацэнкі спецыялістаў, ён прынесе кіназорцы славу фотамайстры.

"БІТЛЗ"
ЗАЎСЁДЫ Ё ЦАНЕ

Першы запіс "Бітлз" на радыё прадэманстраваны ў вяртэні за 17200 дэлару.

Яго набыў мадэрысцкі шоу-бізнесмен. Песня "Love Me Do" прылучае па "Рэдыё Люксембург" у 1963 годзе. Выступленне стала пачаткам шляху маладой лівэрпульскай чвэрці да славы і поспеху.

СЦІНГ ЯШЧЭ
БОЛЬШ
ПАПУЛЯРНЫ

Новы альбом Сцінга "Fields of Gold" з яго лепшымі хітамі ўзнік спеваў яшчэ адну прыступку папулярнасці.

У альбом увайшла і новая песня "When We Dance", якая паспела заваяваць Сцінга поспеху ў сусветнай аўдыторыі меламену.

ДЗЕЦІ І МЫ

Апошнім часам усё больш колькасць людзей запярэае да Бога. Хтосьці знаходзіць у веры спакой і ачышчэнне, нехта — сэнс жыцця, а ёсць і такія, хто спета кіруюцца модай. Але ўсе яны абавязкова сустракаюцца ў храме з выявамі Хрыста, Багародзіцы і шматлікіх святых. Аднак далёка не кожны можа адказаць на пытанне, адкуль з'явіліся ў царкве тыя іконы і вобразы, якія з'яўляюцца неад'емнай часткай службы, і ці ўяўляе сабой наш сучасны беларускі ікананіс. Ці існуе ён наогул?

Імёны старадаўніх ікананістаў Андрэя Рублёва і Феофана Грэка чулі, напэўна, усе. Але гэта — у Расіі. На Беларусі жа ікананіс прышоў з Кіева, у часы Еўфрасініі Полацкай, якую лічыць набыскай заступніцы Беларускай зямлі. У гады Савецкай улады пісаны іконы лічыліся амаль што крывадушчамі. А калі ўгадвалі, у якой колькасці вывазіліся іконы за мяжу, дадзены судзімы тую ідэалогію, пабудаваную на выхаванні пакалення атэістаў, — можна толькі здзіўляцца, што гэтыя старажытнае мастацтва захавалася неагул. Але знайшліся моцныя людзі, што вытрымалі шматлікія выпрабаванні, дакаваліся светлых часоў.

Мінская школа ікананістаў была створана ў 1990 годзе. І першы навуковец (што наведвалі на той час розныя навуковыя школы) з'явіліся ў асноўным дзеці ў ўзросце васьмі гадоў і крху старэйшыя, але

былі і дарослыя. Спачатку ўсе яны займаліся ў дэвоці добрым ЖЭСіўскім ікананісмі, і будучыня ўяўлялася ім тады зусім бязьабавязнай. Аднак, у рэшце рэшт, са школы запатрабавалі грошы, якіх у яе не было, — і юныя мастакі перасяліліся ў невялікую кватэру, дзе напачатку вочы "лашчылі" хіба што голыя сцены. Але сваё існаванне школа не спыніла... Мне захачалася даведацца, што ж так вабіць маладых людзей і тым больш дзяцей да гэтага надзвычайна складанага мастацтва — бо той, хто малюе ікону, павінен адчуваць яе душою. Пра гэта я і заплыўца ў перагаворы з ікананісмі школы Вячаслава Шукаля.

Перш-наперш, павінен быць асаблівае жаданне пазнацца з ікананісмі і ўмоне адчуваць яе, — паведанні ён: "Лепш за ўсё гэта атрымавацца ў дзяцей пасля дзесяці гадоў, калі яны пачынаюць ужо асэнсоўваць жыццё, іконіцы да ўласнага духоўнага развіцця. Іконы, нама-

ляваны імі, выглядаюць больш шчыра, чым у старэйшых мастакоў, бо пачуццё ў такім узросце сваяцельна, чым у дарослых... Акрамя рэалізацыі пэўных здольнасцей, нашы навуковцы знаходзяць тут сабе сапраўдных сяброў, усе яны веруючыя і шчыра іконіцы да Бога. Зрэшты, да ікон чалавек прыходзіць рознымі шляхамі. Ёсць, напрыклад, людзі, якія адчуваюць моцную незадаволенасць жыццём, спрабуюць адшукаць сэнс уласнага існавання. Такім нашаму школу, лічу, вельмі дапамагае...

— А дзе можна купіць вышыя іконы? — пацікавіўся я. — У продажы іконы навуковцаў не з'яўляюцца, убачыць іх можна толькі на выставах, адна з якіх, дарэчы, была арганізавана ўвосені ў Музеі дзіцячай творчасці. Пакуль што нашыя іконы не асяцяюцца ў царкве, але ў будучыні мы, безумоўна, будзем гэта рабіць. У "перспектывных планах" — таксама разнастайная дабрачынная дзейнасць, збіраецца расфармаваць і афармляць храмы. Калі-небудзь мы ўвядзем у школу 5—6-гадовае навучанне, але сёння гэта немагчыма — няма ні грошаў, ні памяшкання... Між іншым, нашаму школу — першая і адзіная ў Мінску, ды вядома, што адрознівае нічога не бывае...

— Так, асноўная наша праблема — адсутнасць належных умоў, недахоп, так бы мовіць, "творчай плошчы". — Пацвердзіў словы свайго калегі другі выкладчы школы Георгій Сутулін, які працуе тут са студзеня 94-га года. — Аптымальны варыянт адначасовага навування — 7 чалавек, а класаў няма. На жаль, мы не маем ні бібліятэкі, ні патрэбных кніг, ды і грошай таксама не хапае, хоць яны і не самае галоўнае. Вельмі разлічвае на Кірыла-Мяфодзеўскае брацтва, дзе адкрыты рахунак, да якога мы таксама маем дачыненне. А з часам яшчэ, акрамя ікананістаў, мы будзем займацца і рознымі відамі прыкладнага мастацтва — трэба адрэдагаваць тое, што страцілі...

Сёння памяшканне школы ікананістаў месціцца ў невялікай двухпакатковай кватэры, прыгожа аформленай дэвоці ікананісмі творамі мастака Віталія Чарнабасова, які спрабуе выразіць сябе праз так званы "наіўнае мастацтва". Мне чамусьці падумалася, што такімі малюнкамі было б выдатна ўпрыгожваць дзіцячыя кніжкі... І ад ягоных, і ад дзіцячых твораў, што я там убачыў, узнікне пачуццё надзвычайнай шчырасці і чысціні. Памятаеце, як казаў сусветна вядомы ікананіст Гіліяна: "Каб стварыць сапраўдную прыгажосць, трэба самому быць чыстым душою". Напэўна, і ў выкладчыках, і ў навуковцах школы ікананістаў душы менавіта такія...

Мікалай ЦЯПЛОЎ.

з гісторыі Беларусі

ФЛАТЫЛЯ

спынялася і прыслухоўвалася, з падвойнай асцярожнасцю абыходзілася падарожніцтвам, вяртаючыся ў атры. Рэнтген аўтаматна чарга пераходзіла ласую чышню, узяўшы асветляльную ракету. У святле гэтай ракеткі група ўбачыла змаксіраваныя імяцкія танкі, бронетранспарты і матыцы. Іван Мікасеўчэ зразумеў, што яны накінуліся на засаду, немцы іх выслачылі, і ўпотаў прайсці не ўдасца. Трэба прыварца скрозь вероўную засаду. А гітлераўцы ўжо беглі да іх з усіх бакоў.

Адусюль чуліся аўтаматныя і кулямётныя чэргі. Разведчыкі адкрылі агонь у адказ. Адстрэліваючыся нахадку з ручнога кулямёта і аўтаматаў, адбіваючыся ад матыцы, і танкаў гранатамі і бутаўлянкай з гаручай сумессю, маракам удалося выварца з засады. Але немцы не думалі іх адпусціць да свайх. Яны ўпарта праследвалі разведчыкаў, ішлі за імі па пятак. Матрос Самашка зразумеў, што ўжо ад праследвання прайсці не ўдасца. Уваўшы ўраненага таварыша руцям кулямёта і крхнуўшы Шафранскаму, каб той адыходзіў з усімі ў атры, матрос заняў абарону на дрэў. Падпудзіўшы праследвальнікаў блізка, Самашка даў па іх трапную чэргу. Гітлераўцы адказалі яму ўраганым агнём. Завязалася жорсткая перастрэлка. Калі ў апошнім кулямётным дыску скончыліся патроны, Самашка ўзяўся за аўтамат і працягваў страляць па праследвальніках. Але хутка скончыліся патроны і ў аўтамат. Калі ён замарваў, немцы, зразумеўшы, што ў разведчыка скончыліся патроны, кінуліся да яго, каб узяць жывым у палон. Але як толькі яны падбеглі да яго зусім блізка, пачуўся выбух. Трыма гранатамі, якія Самашка паспеў звязаць разам, ён падарваў сабе і акружыўшых яго ворагаў.

Выслушавшы даклад Шафранскага, маёр зразумеў, што сёння маркоў, якія знаходзіліся ў яго распараджэнні, цяжка будзе страляць на іх з блізка. Слышы, якая пераважыла ў многіх разоў. І ўсё ж трэба было любой ценой утрымаць моц у сваіх руках да падыходу савецкіх войскаў, якія прыбудуць да Асцёра не раней,

чым да сярэдзіны 25 жніўня. З надыходам цёмнага Дабжынскі скрыпі папарваў байцоў на правы бераг Дзясны і размясціў іх паўкружам уздоўж абодвух берагоў, якія вялі да моста. Атырэроў ён пакінуў на левым беразе. Яна павінна была з пачаткам варажэй атакі весці абарончы агонь па дарозе, адсякаючы пры гэтым варажыю пяхоту ад танкаў і бронемашынаў. На дасягцц 25 жніўня, пасля артылерыйскай падрыхтоўкі, праціўнік аднаўляў наступленне, спрабуючы з ходу ўзяць мост. Калі варажыя танкі і аўтаматычныя пераўзніліся з месцамі засадзі маркоў, яны былі састрыты гранатамі і бутаўлянкай з гаручай сумессю. Узводзі, размяшчэнні на флангах, адкрылі кулямётны і аўтаматны агонь. Імкнуўшыся любой ценой захапіць мост чэраў Дзясну, праціўнік уварваў у бой рэзервы. Да ўзёда на мост ён сцягнуў амаль усе свае сілы для рашучага ўдару, не зважаючы ніякай увары на флангі. У гэты момант Дабжынскі загадаў маракам контратакаваць ворага.

На гітлераўцаў, нечакана для іх саміх, з абодвух флангаў нахлынулі маркі. З правага фланга іх ввару ў атакі сам камандзір варада. Немцы не вытрымалі дружнага наіску маркоў і, думваючы, што наступнае вялікая групішка савецкіх войскаў, хутка пачалі адыходзіць да лесу, кідаючы на полі бою падбітую тэхніку, забітых і параненых. Праследуючы ворага, маркі заваявалі кінутую разлікам, батарэю 37мм калібру, якая ставяла на агнявых пазіцыях у хмізняку. Сярод матросаў знайшліся артылерысты. Разварнуўшы гарматы, яны адкрылі флангам агонь па ўцякаючых немцах. Да самага лесу байцы варада праследвалі ворага. Затым Дабжынскі, разумеючы, што праціўнік можа апазітавацца, сабраўца з сіламі і контратакаваць, загадаў усім вярнуцца на зыходныя пазіцыі. Першыю калішаву вараду вельмі дорага: кожнага чэкаўта не далічыліся ў страй. Камандзір варада загадаў эвакуаваць раненых у тыл, а забітых пахавалі ў брацкай магіле на беразе Дзясны. Хутка маёр далёкай, што вярнуўся матрос Лебедзеў, паранены ў

руку. Стоячы перад камандамі, ён заявіў, што яго ране не такая ўжо страшная, каб ехаць лячыцца ў за крх свету, у той час як яго таварыш змагаюцца з ворагам. Хоць ён зрабіў дрэнна, пакінуўшы санітарны поезд, паручыўшы тым самым войскаў дысцыпліну. Дабжынскі дарэваў яму гэты праступак і дазволіў застацца ў варадзе, які на працягу ўсяго дня, 25 жніўня, працягваў адбіваць атакі ворага. Дагатачана дапамога прыйшла толькі на дасягцц 26 жніўня. Да гэтага часу ў варадзе маёра Дабжынскага ў страй заставалася толькі невялікая жменька байцоў. Калі савецкія арміяўскія чэргі прыйшлі да Асцёра, яны здзіўліліся і не маглі паверыць у тое, што такі невялікі варад змог больш як суткі ўтрымліваць мост і, да таго ж яшчэ, умудрыўся контратакаваць варажыю групішку, якая разваліла нага камандаваннем варад маркоў да 6-га верасня заставаўся ў раёне Асцёра і ввару разведку, здабываючы каштоўныя звесткі пра праціўніка.

Да сярэдзіны верасня 1941 г. змянілі становішчы на фронтах на сваю карысць савецкім войскам не ўдалося. Перавага заставалася на бoku праціўніка. Аднак, удакладняўся і баявы вопыт маркоў Пінскай вайсковай флатыліі. Фарсіраваным Дзясну ля Чарнігава і Асцёра, нямецкія войскі развалілі наступленне ў агульным напрамку на Нежын, стварыўшы сур'ёзную пагрозу войскам правявага фланга Паўднёва-Заходняга фронту, якія непасрэдна абаранялі Кіеў. Камандаванне Кіеўскага ўмяваванага раёна імкнулася затым варажыю войскаў на рубяжы Асцёра—Нежын, каб выйграць час для арганізацыі адвад войскаў з Кіева. З гэтай мэтай на дзядзям рубяжы былі накіраваны чэргі, якія адыходзілі з мікрочка Дзясны і Дзясны, а таксама дзядзям правявага фланга браніапаёзды. Аднак уначы 14 верасня перадавыя варады танкаў і механізаваных войскаў праціўніка, якія фарсіравалі Дзясну ля Асцёра, перавярталі чыгуначную лінію Нежын—Кіеў і выйшлі ў раён Гоголева. Тым самым адыход да Кіева даўм са-

уюм, недахоп, так бы мовіць, "творчай плошчы". — Пацвердзіў словы свайго калегі другі выкладчы школы Георгій Сутулін, які працуе тут са студзеня 94-га года. — Аптымальны варыянт адначасовага навування — 7 чалавек, а класаў няма. На жаль, мы не маем ні бібліятэкі, ні патрэбных кніг, ды і грошай таксама не хапае, хоць яны і не самае галоўнае. Вельмі разлічвае на Кірыла-Мяфодзеўскае брацтва, дзе адкрыты рахунак, да якога мы таксама маем дачыненне. А з часам яшчэ, акрамя ікананістаў, мы будзем займацца і рознымі відамі прыкладнага мастацтва — трэба адрэдагаваць тое, што страцілі...

Сёння памяшканне школы ікананістаў месціцца ў невялікай двухпакатковай кватэры, прыгожа аформленай дэвоці ікананісмі творамі мастака Віталія Чарнабасова, які спрабуе выразіць сябе праз так званы "наіўнае мастацтва". Мне чамусьці падумалася, што такімі малюнкамі было б выдатна ўпрыгожваць дзіцячыя кніжкі... І ад ягоных, і ад дзіцячых твораў, што я там убачыў, узнікне пачуццё надзвычайнай шчырасці і чысціні. Памятаеце, як казаў сусветна вядомы ікананіст Гіліяна: "Каб стварыць сапраўдную прыгажосць, трэба самому быць чыстым душою". Напэўна, і ў выкладчыках, і ў навуковцах школы ікананістаў душы менавіта такія...

Мікалай ЦЯПЛОЎ.

"Жыццё чалавека — імгненне ў вечнасці, а памяць людская вечная", — гаворыць нам народная мудрасць.

Вельмі многае па ўвекавечанню памяці загінуўшых робіцца ў Бярозаўскім раёне. Ініцыяваны гэтай высакароднай справай з'яўляюцца старшыня Таварыства аховы помнікаў гісторыі і культуры Аляксандр Мікалаевіч Алексюк. Толькі надаўна тут адрастворываліся могілкі часоў Першай сусветнай вайны, у народзе прызваныя "аўстрыйскімі". На тэрыторыі раёна ўстаноўлены памятны знак на Броннай Гары — месцы расстрэлу фашыстамі 50 тысяч грамадзян яўрэйскай нацыянальнасці, помнік загінуўшым у Афганістане.

Фота Эдуарда КАБЯКА,
БЕЛІНФАРМ.

КУР'ЕР "ЧЗ"

Хрыстос
прызімліўся ў...
Доме літаратара

29 лістапада ў Доме літаратара адбыўся спектакль-містэрыя на матэрыялах Караткевіча "Хрыстос прызімліўся ў Гародню".

Перад паказам яго пастаўшчыкі Юры Царанка выступілі з прамовай. Ён сказаў, што ў гэтым творы рэжысёр убачыў нешта блізкае да сярэднявечных дэяўстаў-містэрыяў.

— Ацыяццва пастаўшчыкі народны тэатр "Жыццё слова" Мінскага педагогічнага ўніверсітэта, якому споўнілася ўжо 29 год.

Мікалай ВАСІЛЕЎСКИ.

Тэлефон—
выратавальнік

Незвычайны тэлефон даверу з'явіўся на даўня ў Гародню. Набралі нумар 45-47-95, концы гарадзян можа паскардзіцца на іхніцкіх жыццё, падзяліцца сваімі праблемамі і атрымаць дабрабытны парады. Але гэты дабрабытны парады, што ўстаноўлены ў гарадскім цэнтры псіхалагічнай дапамогі моладзі, працуюць, прафесійныя псіхатэрапеўты, псіхіятры, савецкія педагогі, псіхологі. І калі адчуваеце, што вобневу патрэбна да-

памогі, звяжыцеся з імі. Прызначэцца псіхалагічнай дапамогі.

Такім чынам, ачышчэнне ў гародзе вельмі актуальнае праблема. Не кожны чалавек аспіцыяцыя зваруцца па псіхалагічную дапамогу да медыкаў, не кожны нават разумее, што такая дапамога яму патрэбна.

